

JOHAN
CRUYFF
BENİM OYUNUM
OTOBİYOGRAFİ
JAAP DE GROOT
İLE BİRLİKTE
ÇEVİRİ: ALGAN SEZGİNTÜREDİ

 domingo



BENİM OYUNUM
JOHAN CRUYFF

Özgün ismi: My Turn
© 2016 Johan Cruyff

Bu kitap ilk kez 2016 yılında Macmillan Publishers International Limited'a ait Macmillan markası ile basılmış, Türkçe yayın hakları Akcalı Telif Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

Türkçe yayın hakları:
© 2017 Bkz Yayıncılık Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.
Sertifika No: 12746
Domingo, Bkz Yayıncılık markasıdır.

Çeviri: Algan Sezgintüredi
Redaksiyon: Atahan Altınordu
Kapak Tasarımı: Stuart Wilson
Kapak Uyarlama: Miray Doğan
Sayfa Uygulama: Bahadır Erşık

ISBN: 978 605 198 003 4

Baskı: Mayıs 2017
Matsis Matbaa Hizmetleri Tic. Ltd. Şti.
Tevfikbey Mah. Dr. Ali Demir Cad. No: 51
Sefaköy, İstanbul
Tel: (212) 624 21 11 Sertifika No: 20706

Tüm hakları saklıdır. Bu kitabın tümünün veya içeriğinin herhangi bir bölümünün yayıncının yazılı izni olmadan, fotokopi yöntemi dahil, elektronik ya da mekanik herhangi bir yolla çoğaltılması yasaktır.

Bkz Yayıncılık Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.
Şahkulu Mah. Büyük Hendek Cad.
Brot Apt. No: 4 D: 10 Beyoğlu İstanbul
Tel: (212) 245 08 39
e-posta: domingo@domingo.com.tr
www.domingo.com.tr

Üniversiteli, diplomalı biri değilim. Öğrendiğim her şeyi tecrübeyle öğrendim. On iki yaşında babamı yitirdikten sonra hayatımı Ajax, önce kulübün saha bakıcılığını yapan ikinci babamla, ardından hocalarım Jany van der Veen ve Rinus Michels'la belirledi. Ajax sayesinde sadece daha iyi futbolcu değil, adam olmayı da öğrendim.

Finansal tecrübelerimi kayınpederimden edindim. Başladığımda dünya üzerinde pazarlama lafını duymuş futbolcu yoktu ve o işlerle uğraşmak, yepyeni bir alandı. Ama işte, hayatıma giren biri bana el verdi ve beni yetiştirdi. Kendi başıma halledebileceğimi düşündüğüm her seferde işler derhal baş aşağı gitti. Önemi yok. Hayat böyle. Önemli olan, sonunda bir şey öğrenip öğrenmediğiniz.

Ailemin önemini özellikle vurgulamak istiyorum. Sadece ebeveynlerim, eşim, eşimin ailesi, çocuklarım ve torunlarımı değil, en kırılğan zamanımda Ajax'ta elimden tutan herkesi kastediyorum. Ajax da benim ailem. Ailem ayrıca beni ben yapandır. Futbola gelince tek zaafım var: her daim zirveyi istedim. Ne oyuncu ne de çalıştırıcı olarak alt seviyede iş yapma becerim yok. Aklımda tek yön var: hep yukarı. Mümkün olan en iyi olmak. Sonunda bu yüzden durmak zorunda kaldım zaten. Zirvede kalmak için gerekli fiziksel şartları yitirmiştim ki o zaman geldiğinde artık size sahada yer yoktur. Ama kafaca iyi olduğumdan çalıştırıcılığa geçebildim.

Her Şeyden öte, hayatımı daima daha iyiyi yapmak ve daha iyi olmak anlayıŐıyla geçirdiğimi söylemek istiyorum. Bu bakıŐ, yaptığım her Şeyde geçerliydi.

Johan Cruyff
Mart 2016

1

Yaptığım her şeyi geleceğe bakarak yaptım; ilerlemeye yoğunlaştım ki bu da geçmişini fazla düşünmediğim anlamına geliyor. Bana göre bu hal tamamen doğal. Başkaları, oynadığım maçlara dair ayrıntıları benden çok daha iyi yazdı; bense futbolun fikriyle ilgiliyim. Sürekli ileri bakmak, yaptığım daha iyi olmaya yoğunlaşabilmem demek; geçmişe sadece hatalardan neler öğrenebileceğimi görmek için bakarım. Bu tür dersler hayatın çeşitli dönemlerinden edinilebilir ve her şeyin birbirine nasıl bağlandığı hemen görülemeyebilir. Haliyle her daim ilerlerken geçmişte olan bitene dümdüz bir çizgiymiş gibi bakamam. Oyunculduğumda öğrendiklerimin çekirdeğinde, her şeyden üstte gereksinilen dört şey var: iyi çim, temiz soyunma odaları, ayakkabılarını kendi temizleyen futbolcular ve sağlam kale ağırları.

Diğer her şey, beceri ve hız, teknik ve gol atmak, sonra gelir. Futbol ve hayata dair hissiyatımı belirleyen felsefe budur. Bu felsefeyi, sahada Total Futbol'dan aileme veya Cruyff Vakfı'na, yaptığım her şeyde kullandım. Her şey, her daim ilerleme ve daha iyi olma çabasına asla ara vermemek üzerineydi.

Futbol en baştan itibaren hayatım oldu. Ebeveynlerimin Betondorp'ta, Ajax'ın De Meer Stadı'na birkaç yüz metre mesafede bir manav dükkânı vardı. Kaçınılmazdı yani. Babam, Ajax maçlarını kaçırmazdı. Yeteneğim babamdan miras olmayabilir ama koşulsuz Ajax sevdami ondan aldığım

kesin. Futbol yeteneğimin nereden geldiği belli değil açıklaması. Oynadıklarını hiç görmediğim için babamdan veya dedemden öğrenmediğimi söyleyebilirim. Dayım Gerrit Draaijer, 1950'lerde, Avrupa'nın tanınan takımlarından biri değilken Ajax'ta birkaç maç sol açık oynamış, hepsi o.

Babam bana sahada alan kullanmaya dair her şeyi mütahiş kavrayan Alfredo Di Stéfano ve inanılmaz top sürme yeteneğine sahip Faas Wilkes gibi oyuncuları anlatırdı. Wilkes orta sahada topu aldı mı art arda dört beş rakibi geçiveriyordu. İnanılır gibi değildi. Xerxes Rotterdam'dan Inter'e, oradan Torino ve Valencia'ya transfer olmuş, kariyerinin sonlarında Hollanda'ya dönmüştü. Bir Hollandalının sahada nelere erişebileceğini o zaman fark etmiştim. Ama o zamanlar televizyonumuz yoktu ve yabancı takımları izlemediyorduk; haliyle oynadığı dönem boyunca Wilkes'i çok az izleyebildim. Di Stéfano'yu ise ancak Real Madrid 1962'de, Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası finali için Amsterdam'a geldiğinde canlı izleyebildim.

Benim için her şey sokaklarda başladı. Oturduğumuz yere halk arasında 'Beton Köy' deniyordu. Birinci Dünya Savaşı sonrasında girişilmiş bir ucuz konutlaşma deneyinin sonucuydu. Emekçi mahallesiydi ve biz çocuklar, zamanımızın çoğunu evin dışında geçirirdik. Hatırladığım ilk anlarımdan beri bulduğumuz her yerde futbol oynardık. Dezavantajları avantajlara çevirmeyi orada öğrendim. Mesela kaldırım esasen bir engel değildir, verkaç yaparken takım arkadaşınız rolüne bürünebilir. Top farklı yüzeylerde acayip yönlere sektiğinde anında uyum sağlamak zorunda kalırsınız. Kariyerim boyunca beklenmeyen açılardan verdiğim pas ve attığım şutlar şaşkınlık yarattı. Tek sebebi böyle büyümemdir. Aynı durum denge konusunda da geçerlidir. Betonda düşünce canınız ciddi şekilde yanar. Haliyle top oynarken bir yandan da

düşmemeye dikkat edersiniz. Futbol becerilerimi öncelikle böyle oynamayı öğrenmek ve sürekli duruma göre davranmak zorunda kalmaya borçluyum. Bu yüzden çocukların, gençlerin kramponsuz oynatılmasını şiddetle savunuyorum. Çünkü sokakta, düşmemeyi öğrenerek geçirdiğim saatlerden mahrumlar. Çocuklara kramponsuz ayakkabı giydirin, dengelerini korumayı daha iyi öğrensinler.

Ev hayatımız fazlasıyla alçakgönüllüydü ama umursamıyordum. Sıcak bir aile ortamında büyüdüm. Benden iki buçuk yaş büyük ağabeyim Hennie'yle aynı odada yatıyorduk. Küçükken iki buçuk yaş ciddi farktır. Ama zaten sürekli dışarıda, top peşinde koştuğumdan ikimiz de kendi hayatlarımızı yaşıyorduk.

Annemle babamın tam karışımıyım desem yeridir. Sosyal tarafım annemden, cingözlüğümse babamdandır. Babam Manus gibi her daim mümkün en büyük fırsatı kollarım. Babam matrak adamdı. Bir gözü camdı ve başkalarıyla kimin güneşe daha uzun bakabileceğine dair üç beş kuruşluk iddialara tutuşurdu. Gören gözünü kapar ve cam gözüyle güneşe herkesten uzun bakıp paraları cebe atardı. Annem Nel, feci girişkendi. Ailesi her şeyiydi. On kardeşti; haliyle dokuz teyze ve dayının yanı sıra düzinelerle kuzenim var. En iyi tarafı, kötü bir şey olduğunda koşacak birilerinin illa bulunmasıydı. Biri soba yakmada, bir başkası resim çizmede mahirdi; haliyle sorun çıktığında kapısı çalınacak biri mutlaka bulunurdu. Ama iş futbola geldiğinde yapayalnızdım: hiçbirinde bendeki ilgi yoktu.

İnançlı yetiştirilmememe ve çevrede laik okullar bulunmasına rağmen Hristiyan eğitimi veren Groen van Prinsterer'e gittim. Kiliseye sadece sipariş teslim etmeye giderdim. Bir defasında babama, neden çantamda İncil'le okula gitmem gerektiğini sormuştum. "İçinde güzel

hikâyeler var, Johan,” demişti. “Sana elimden gelenin en fazlasını vermeye çalışıyorum, oğlum. Aldıklarınla ne yapacağına sonra kendin karar verirsin.”

Okuldayken bile aklım futboldaydı ve daha küçükük yaşta ‘topçu oğlan’ adıyla tanınmaya başladım. Topumu her gün okula götürür, sıramın altına koyar ve ders boyunca ayaklarımın arasında oynardım. Bazen dersi bozduğum için sınıftan atılırdım. Hareketlerim öyle içgüdüsel ki çoğu zaman sıranın altında topu sağ ayağımdan sol ayağıma atıp durduğumu fark etmezdim bile. Bunun haricinde okul yıllarıma dair en çok hatırladığım, öğrenmeye fazla hevesli olmama rağmen okulu hiç kırmadığımdır. Okula gitmem gerektiğini biliyordum ve daha fazla okumak istemediğime karar verecek yaşa gelene kadar dayandım.

Buna karşılık Ajax’a ilk gidişimi dünmüş gibi hatırlıyorum. Galiba 1952’ydi; beş yaşında falanmışım demek. Babam, hasta veya sakatlanmış futbolcular için teslim edilecek bir sepet meyveyi götürecekti; gelmek isteyip istemediğimi sormuştu. Bisikletimle babamın yanında kulübe gittim. Tribüne değil, kapılarından içeri girmek çok heyecanlıydı. Babamın arkadaşı, kulübün saha bakıcılarından Henk Angel’le o gün tanıştım. Henk, işinde kendisine yardım etmek isteyip istemediğimi sordu; ertesi gün işe başladım. Kısacası Ajax’taki hayatım beş yaşımdayken başladı. Çocukluğumu büyük sevgiyle anıyorum. Çocukluğumda hep sevgi gördüm çünkü. Hem evde hem Ajax’ta. Sahalar yeni serildiğinde veya kışları, oynanılmayacak zamanlarda bana türlü iş yaptıran Henk Amca sayesinde kulüpte bolca vakit geçirdim. Karşılığındaysa koridorlarda ve tribünlerin önünde top oynamama izin veriliyordu. Bir de yazları, annemle babamın ahbaplık kurduğu Ajax forvetlerinden Arend van der Wel’in evinde geçirmeye başladım. Van der Wel o sırada

Ajax'tan Sportclub Enschede'ye transfer olmuştu ve şehir dışında hoş bir hayat sürüyordu. İlk direksiyon derslerimi orada, Arend'in kucığında, yedi veya sekiz yaşında aldım. Heerenveen'den transfer olan müthiş forvet Abe Lenstra'yla da orada tanıştım. O günlerin ikonlarından. Hatta bir defasında antrenmanda ona top attım ki müthiş bir şeydi. Ama Abe'ye dair en çok hatırladığım, yanında daima top bulundurmasıydı.

Çocukluğumda, özellikle karısını yitirdikten sonra bize yemeğe sık geldiği için, Henk Amca'yla çok vakit geçirdim. Yemeklerde sürekli Ajax'ta olan biten konuşulurdu. Yemeklere Arend van der Wel'in gelmeye başlaması da o dönemdeydi. O sıralar ilk on bir çıkmaya başlamış genç bir oyuncuydu; Kuzey Amsterdam'da oturuyordu ve evi stada epey uzak kaldığından antrenmanlardan sonra yemeğe bize gelmeye başlamıştı. Kısacası, daha küçüklüğümünden itibaren Ajax stadına gidip gelmemin haricinde kulüp evimizin de içindeydi. Hepsi, babamın ölümünden ve annemle evlenmesinden sonra bile amca demeye devam ettiğimiz Henk Amca ve soyunma odasından ilk on bire kadar her şeyi anlatan Arend sayesindeydi. Onlar konuşurken kulak kesilir, her şeyi sünger misali emerdim.

Sokaklarda futbola devam ederken, her yere kendi başıma gidecek yaşa geldiğimde, Ajax ikinci evime dönüştü. Her boş anımda oradaydım ve eve elimde top olmadan hiç dönmedim. Daha beş yanında, Henk Amca'ya yardıma gitmeye başladığım günden itibaren spor çantamı yanımdan ayırmadım. Antrenmanda veya antrenman maçlarında adam eksikliği çekilebiliyordu ve çoğu zaman fırsat buluyordum ama esasen bana acıdıkları için aralarına alıyorlardı. Bir deri bir kemiktim çünkü. Halime acıyorlardı ki o sayede, orada, antrenman sahasında hiç işim olmamasına, küçük takımda bile

yer almamama rağmen küçüklüğümünden itibaren Ajax'ta oynadım. Bildim bileli başkalarına aşılamaya çabaladığım inançlardan biri budur: bir dezavantajı, mesela cızlılığınızı avantaja döndürebilirsiniz.

Futbolculuğumdaki en müthiş anım soruluyor hep. Açıkçası, ayrıntıların çoğunu hatta profesyonelliğe geçtikten sonra Ajax formasıyla attığım ilk gol gibi şeyleri bile doğru dürüst hatırlamıyorum. Ama çok net hatırladığım bir şey var: dolu bir statta sahaya ilk defa çıkmama izin verilmesi. Futbolcu olarak değil ama. Elimde tırmıkla kale önünü havalandırmaya yollamışlardı. Sekiz yaşında falandım; babam hayattaydı ve kulüpte kaydım bile yoktu ama işte, sahaya, dolu tribünlerin önüne çıkmış, sahayı takım için düzeltmeye gidiyordum. Böyle şeyler unutulmaz esas. Tırmığı toprağa indirirken kahramanlarım için eksiksiz saha sunma sorumluluğunu hissetmiştim. Futbol oynamış, takım kurup yönetmiş ve hayatı boyunca futbol seyretmiş biri olarak, o yaşlarda edindiğim işlerin halline yardım, standartların önemini öğrenmek gibi tecrübelerin beni yetiştirdiklerine eminim. Futbolu ve menajerliği bırakıp çocuklara futbol oynama şansı verme amacıyla Cruyff Vakfı'nı kurduğumda uyulması gereken on dört kural belirlemiştik. Kuralların ikincisi, saha ve insanlara karşı sorumluluk ve saygıydı. Hepsi hayatımın bu ilk döneminden geliyor. Dediğim gibi, hayata dair derslerimi Ajax'tayken aldım ben.

Orta karar bir öğrenciydim ama küçüklüğümünden beri sayılarla aram iyiydi. Nümeroloji ilgimi çekmiştir hep. Mesela Danny'yle on ikinci ayın ikisinde evlendim. İki artı on iki, forma numaram on dört ediyor çünkü. 1968 yılıydı: altı artı sekiz de on dört ediyor. Kırk sekiz yıldır birlikte olmamıza şaşmamak lazım. Aynı durum oğlum Jordi'de de var. O 74'te doğdu, ben 47'de. İkisinin de rakamları toplandığında

on bir ediyor. Jordi'nin doğum günü 9 Şubat; benimki 25 Nisan. Dokuz artı iki ve iki artı beş artı dört. İki de on bir.

Telefon numarası hafızam da sağlamdır. Arkadaşlarım numaralarını verdiklerinde bir daha hiç unutmam. Akıldan hesapta da o yüzden iyiyimdir belki. Akıldan hesabı okulda değil, manavımızda öğrendim. Babam sipariş teslimine gittiğinde ve annem yemek hazırlarken müşterilere ben bakardım. Ama boyum kasaya uzanmaya yetmezdi. Akıldan hesabı o zaman öğrendim ve galiba sayılara merakım, küçük yaştan iyi becermeye başladığımdan gelişti. Gene galiba kısmen bu sayı sevdam ve işlerin zihinsel kısmını öğrenme hevesim yüzünden futbolda sayılar üzerine düşünmeye, rakibe karşı nasıl avantaj elde edileceğine, Di Stéfano'nun yaptığı gibi alanın nasıl daha iyi kullanılabilceğine kafa yormaya başladım. Annemle babamdan futbol becerisi almadım ama futbolu farklı düşünme yolu aldım diyebilirim.

Futbolculuk için gerekli zindelik meselesine gelince: bildim bileli kros koşularından ve kapalı salonda kullandığımız sağlık toplarından nefret etmişimdir. Ajax A takımındayken Rinus Michels bizi ormanda koşturduğunda elimden geldiğince önden gider, arayı açar ve bir ağacın ardına saklanıp takım dönene kadar, koşu boyunca kafa sayımı yapılmamasını umarak beklerdim. Michels durumu çakana kadar bir süre böyle gitti. Ardından sabahın sekizinde ormandaki koşu parkurunda disiplin cezası antrenmanı yapmak zorunda kaldım. Michels tam vaktinde geldi. Arabasında, pijamalıydı. Camını indirdi ve “Çok soğuk, eve dönüyorum ben,” diyerek beni utancımın baş başa bırakıp gitti.

Ajax altyapısına resmen girişim 1957'de, on yaşındayken gerçekleşti. Başlangıçta cılız mı cılızdım ve bugün olsa eminim güçlenmem için beni her türden çalışmaya sokarlardı. Ama öyle şeyler yapmadım ve yapmam gerekse herhalde

hiç hoşuma gitmezdi. Yaptığının en fazlası anneme, demir içeriği yüzünden daha fazla taze fasulye ve ıspanak pişirmesini söylememdi. Kalanında yaptığımısa her zaman yaptığım şeydi: tüm boş vaktimi ister kulüpte ister sokakta arkadaşlarımla futbol oynayarak geçirmek. Benim için en önemlisi sadece futbol oynamak değil, futbolun tadına varmaktı.

Benzer bir şey daha sonraları, kros koşu antrenmanlarında sürekli öksürük tutmuş numarası çeken Frank Rijkaard'ı çalıştırırken başıma geldi. Oyuncular genelde iki gruba ayrılır, bir grup diğerinin peşinden giderdi. Frank hep ikinci gruba katılır, en arkada kalır ve turunu tamamlayıp ikinciye başlayan ilk grubun arasına karışırdı. Bu sayede herkesten bir tur az koşardı. Başka çalıştırıcılar fark etmemişti ama ben fark ettim. Hoşuma gitti. Tabii daha sonra ona da söyledim ama o arada epey güldüm. Babam sayesinde böyle çakallıkları severim ama içimde annemden de bolca var. Daha sonraları, Danny'yle çıkmaya başladığımızda bazen canım, Michels'ın izin verdiğinden daha geç kalmak isterdi. Michels her gece arabasına atlayıp Amsterdam'ı dolaşır, arabalarımızın evlerimizin önünde durup durmadığını kontrol ederdi. Bir defasında üvey babamın arabasını alıp kendi arabamı evin önünde bırakmıştım. Michels numaramdan kuşkulandı ve ertesi günü beni cezalandıracağını söyledi. O sıralar baba ocağında oturuyordum, "Annemi ara, sor," dedim, "evdeydim ben." Arayınca annem yalanımı bozmadı ve Michels tehdidini geri çekmek zorunda kaldı. Annemle birlikte epey güldük.

On iki yaşında, Ajax altyapısındaiken Jany van der Veen bana sadece futbol değil, ölçüt ve değerleri de öğretti. Ajax'ta bana daima belli bir yol seçip gitmemi öğreten ilk kişiydi ve Ajax'taki hayatın okuldan alamayacağım eğitimi verişinin bir başka örneğiydi. Jany sadece altyapıda çalıştı ama 1940'larda

Ajax'ı çalıştıran ve Total Futbol'un temellerini atan, ileri görüşü kuvvetli İngiliz Jack Reynolds'tan edindiği fikirleri bize uyguladı. Antrenmanlarda çalıştığımız şekilde yaratıcı olabilmemiz için hatalar üzerine gidebileceğimiz oyunlar oynamayı bize öğreten Jany'ydi. Disiplini Michels'tan aldık ama eğlenceyi Jany'den öğrendik. Çalıştırıcılığa başladığımda bu fikirleri Barcelona'ya taşıdım. Hep dediğim gibi, futbolda çalışmak, iş değildir. Evet, sıkı antrenman yaparsınız ama aynı zamanda eğlenmeniz de gerekir.

Altyapıdaki hocalarım, Michels'tan önceki A takım çalıştırıcısı Vic Buckingham, gene A takımı bir sezon çalıştırmış Keith Spurgeon ve hepsinden önemlisi, altyapı hocası Jany van der Veen'di. Van der Veen, beş temel noktanın merkeze alındığı belli bir çalışma sisteminde ısrarcıydı. Maçların yanı sıra her daim futbolun bu beş temel özelliğinin korunması ve geliştirilmesine çalışırdık: şut çekme, kafa vurma, top sürme, pas verme ve top kontrolü. Kısacası, daima topla haşır neşirdik. Bu antrenman tarzı nazarımda daimî standart kaldı. En kolay yolun sıklıkla en zoru olduğunu anlamamı sağladı. Dolayısıyla topa tek dokunuşu tekniğin zirvesi sayarım. Ama tek dokunuşu, 'tek top oynamayı' kusursuzlaştırmak için antrenmanlarda topa binlerce defa dokunmak gerekir ki biz de tam olarak onu yapıyorduk. Ajax'taki düşünce tarzı buydu ve bu yaklaşım, teknik açıdan dünyanın en iyileri arasına giren oyuncular yetiştirilmesini sağladı. Tüm bunlar, van der Veen gibilerinin basit, sade antrenman teknikleri sayesinde gerçekleşti.

Bir tek o yoktu ama. Daha sonra, on yedi yaşındayken beni A takıma alan Vic Buckingham'a da başka bir şey borçluyum. Amsterdam'ı yeni tanımaya başlamış, ben yaşlarda iki oğlu vardı ve bir de annem Buckingham ailesine temizliğe gittiğinden sıklıkla evlerine uğruyordum. İngilizceyi

böyle öğrendim. Okulda değil, Buckingham ailesiyle bolca konuşarak. Ajax'ın tavrı, yolu buydu: takımdaki çocuklara bakılıyor, uygun davranışlarla yetiştirmeleri sağlanıyordu. Bir de futbolculardan biri, Piet Keizer, A takıma çıktığımda bana kol kanat gerdi. Benden dört yaş büyüktü ve ben A takıma seçildiğimde, üç sezondur Ajax forması giyiyordu. Ajax profesyonel sözleşmeler sunmaya daha yeni başlamıştı ve Piet, profesyonel sözleşme teklif edilen ilk futbolcuymdu. Ben ikinciydim ve o sırada Piet'in benle ilgilendiğini fark ettim. Mesela her akşam, ertesi sabah Michels'tan ceza yememem için saat dokuz buçukta evde olmamı sağlıyordu.

Bana A takımda ilk yer veren Buckingham'dı ama en derin, en özel bağımı, 1965'te takımın başına geçen Michels'la kurdum. Takımı kulübün tümüyle amatör idari yapısından koruyan, kollayan Michels'tı. Takımın başına geldiğinde neredeyse en dipteydik; daha iyi oynamaya odaklanabilmemiz ve oyunu salim kafayla düşünebilmemiz için bizi saha dışında yaşananlardan korumaya çalıştı. Ajax'ı zirveye çıkaran oydu. Ajax'ta kurduğumuz bağ kolayca kelimelere dökülecek cinsten değildi çünkü Michels, kulüp dışındaki hayatımın da bir parçası oldu. Çok sonraları, kendi çocuklarım olduğunda bir doğum günü partisine Noel Baba kılığında geldi mesela. Ama kızım Chantal yutmadı. Sürekli, "Sen Noel Baba değilsin, Rinus Amca'sın," deyişi hâlâ kulaklarımda.

Michels takımın başına geçtiğinde on sekiz yaşındaydım. Takımın en genciydim ama yanına çekip benimle taktik tartışıyordu. Başka kimseyle böyle bir şey yapmıyordu; bağımız o zaman, o konuşmalarla kuruldu. Şunu ya da bunu yaparak nasıl daha iyiye ulaşabileceğimizi konuşuyorduk ve Ajax'ın 1960'ların sonlarında, diğer kulüpler hep aynı şeyleri yaparken oynamaya başladığı eşsiz oyunu şekillendiren fikirleri o konuşmalarımızda geliştirdiğimizi daha yeni fark ediyorum.